

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Кафедра туризму географічного факультету
Кафедра країнознавства і міжнародного туризму
факультету міжнародних відносин
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Факультет туризму та міжнародних комунікацій
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЛЬВІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЕКОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФОНД

ГЕОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА І ТУРИЗМ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Матеріали
XIV Міжнародної наукової конференції

Львів
9 жовтня 2020 р.

Львів – 2020

УДК 338.48(4)

Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід / Матеріали XIV Міжнародної наукової конференції. – Львів, 2020. – 458 с.

Матеріали наукової конференції охоплюють особливості реалізації державної політики в галузі туризму, розробки туристичного продукту, економічного забезпечення туризму, просторового поширення туристичних ресурсів, специфіки підготовки фахівців для туристичної галузі, розвиток спеціалізованих видів туризму, історію туризму.

Авторами збірника є провідні вчені та молоді науковці України, Польщі, Білорусі, Греції, Болгарії.

Рецензенти:

Мальська М.П., д-р екон. наук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка

Антонюк Н.В., д-р істор. наук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка

Dolecki Leopold, dr hab., prof.WSSP, prodziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu, Wyższa Szkoła Społeczno-Przyrodnicza im. W.Pola w Lublinie

Кравців В.С., д-р екон. наук, професор, ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.Долішнього» НАНУ

Шульц С.Л., д-р екон. наук, професор, ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.Долішнього» НАНУ

канд. екон. наук: Мандюк Н.Л.

канд. геогр. наук: Біланюк В.І., Каднічанський Д.А., Гамкало М.З., Романів П.В., Безручко Л. С., Пандяк І.Г.

Рекомендовано до друку Вченою Радою географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 5 від 16.09.2020 р.)

Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей.

Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Матеріали конференції видано за сприяння Управління туризму та курортів Львівської обласної державної адміністрації

© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2020

© Автори статей, 2020

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
IVAN FRANKO NATIONAL UNIVERSITY OF L'VIV
Tourism department of the geography faculty
Department of regional studies and international tourism
of the faculty of international relations
UZHHOROD NATIONAL UNIVERSITY
Faculty of Tourism and International Communication
L'VIV REGIONAL STATE ADMINISTRATION
L'VIV CITY COUNCIL**

**GEOGRAPHY, ECONOMICS AND TOURISM:
NATIONAL AND INTERNATIONAL EXPERIENCE**

Proceedings of XIV International Scientific Conference

Lviv
October 9, 2020

L'viv 2020

**Geography, Economics and Tourism: national and international experience //
The Proceedings of XIV International Scientific Conference. – L'viv: Ivan
Franko National University of L'viv Publishing Center, 2020. - 458 p.**

The materials of the scientific conference cover the peculiarities of state policy in the sphere of tourism, development of tourist product, economic aspects of tourism, spatial development of tourist resources, peculiarities of training specialists for tourism industry, development of specialized types of tourism.

The authors of the collection of articles are renowned scientists and young researchers from Ukraine, Poland, Belarus, Greeks, Bulgaria.

Reviewers:

Doctors of Sciences (Economy): M. Malska, profesor, Ivan Franko National University of Lviv

Doctor of Sciences (History): N. Antonuk, profesor, Ivan Franko National University of Lviv

Doctor of Sciences: Dolecki Leopold, profesor, Vincent Pol university in Lublin

Doctors of Sciences (Economy): V. Kravtsiv, profesor, Institute of Regional Research named after M.I. Dolishniy

Doctors of Sciences (Economy): S. Shul'ts, profesor, Institute of Regional Research named after M.I. Dolishniy

Candidates of Sciences (Economics): N.Mandyuk.

Candidates of Sciences (Geography): V. Bilanyuk, D. Kadnichansky, P. Romaniv, M.Hamkalo, L. Bezruchko, I.Pandiak.

Recommended for publication by the Scientific Board of the Geography Faculty of the Ivan Franko National University of Lviv №5, 16.09.2020.

The authors of the published materials take all responsibility for the facts, quotations, proper names, statistical data and other information.

The point of view of the editorial board does not always coincide with authors' position.

The materials of conference are published with the assistance:
the Department of Tourism and Resorts of Lviv regional state administration.

© Ivan Franko National University of Lviv, 2020

© Autors of the articles, 2020

ЗМІСТ

<i>Альтгайм Любов</i> СУЧАСНИЙ СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ	13
<i>Антонюк Наталія, Ірина Голуб</i> БЕЗПЕКОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ	18
<i>Безручко Любомир, Тиханович Євген, Біланюк Володимир</i> ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ КУРОРТНИХ ГОТЕЛІВ МІСТА ТРУСКАВЕЦЬ	22
<i>Безручко Любомир, Ющук Ігор</i> АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕНЬ ВПЛИВУ СПОРТИВНО-ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ НА ФОРМУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ІМІДЖУ МІСТ	25
<i>Білецький Мирослав, Котик Любов</i> ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА СКОЛІВСЬКОГО РАЙОНУ ЯК ОБ'ЄКТ ЕКСКУРСІЙНОГО ТУРИЗМУ	30
<i>Білоус Софія, Красько Анна, Масюк Юлія</i> ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ СПАЛАХУ COVID-19 ДЛЯ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ	36
<i>Білоус Софія, Полуїчак Святослав</i> ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФЕСТИВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ У ЛЬВІВСЬКІЙ ТА КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТЯХ	40
<i>Бойко Зоя, Підковалихіна Анастасія</i> ОБ'ЄКТИ СУСПІЛЬНО- ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЯК ТУРИСТИЧНІ КЛАСТЕРИ	46
<i>Бордун Ореста, Гузюк Тетяна</i> ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ГОТЕЛЬНИХ МЕРЕЖ КРАЇН G7 ТА УКРАЇНИ	48
<i>Бригілевич Галина</i> ТОРГІВЛЯ МІЖНАРОДНИМИ ТУРИСТИЧНИМИ ПОСЛУГАМИ	54
<i>Влах Мирослава</i> ТУРИЗМ: ДО ПИТАННЯ ПРІОРИТЕТІВ РОЗВИТКУ ХОДОРІВСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	59
<i>Гамкало Михайло, Кікта Андрій</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА В КАРПАТСЬКОМУ РЕГІОНІ	64
<i>Ганич Наталія, Гаталяк Оксана</i> ІНДУСТРІЯ ДІЛОВОЇ ГОСТИННОСТІ МІСТА ЛЬВОВА: УПРАВЛІННЯ ПОПИТОМ	70
<i>Ганич Наталія, Сметана Олена</i> КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ	74
<i>Гаталяк Оксана, Філь Марія</i> ПІДПРИЄМСТВА РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ ТА ПРОГНОЗИ НА МАЙБУТНЄ	78

7. *Smura M. Rola sportu w promocji miast / Marcin Smura. – Reflekcje. Wydanie specjalne. Wiosna 2012. - Wydawnictwo Naukowe WNPiD UAM, Poznań. – S. 153-167.*

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА СКОЛІВСЬКОГО РАЙОНУ ЯК ОБ'ЄКТ ЕКСКУРСІЙНОГО ТУРИЗМУ

Мирослав Білецький, Любов Котик

Львівський національний університет імені Івана Франка

Львів, Україна

Сколівський район є важливим об'єктом внутрішнього та міжнародного туризму України. Він входить до Карпатського туристично-рекреаційного району держави і спеціалізується на розвитку пізнавального, рекреаційного, гірського, зеленого та інших видів туризму. Характеризується значним туристичним потенціалом природно-географічних та історико-культурних об'єктів [7], має диверсифіковану структуру об'єктів ресторанного та готельного господарства, розвинуту логістичну мережу, район активно інтегрується у світовий туристичний інформаційний простір.

«Коронавірусний холод», який охопив туристичну сферу деструктивно вплинув на розвиток внутрішнього туризму через стагнацію туристичної логістики, тривалу заборону на функціонування закладів готельного та обмеження діяльності закладів ресторанного господарства [6]. Стимування просторової мобільності населення, запровадження посиленних санітарно-епідеміологічних заходів й наростання тривожних настроїв населення на фоні загальної невизначеності й непевності спричинили відмову потенційних туристів від тривалих подорожей на значні відстані натомість посилили інтерес до короткотривалих локальних подорожей — екскурсійного туризму.

Найзатребуванішими об'єктами екскурсійного туризму є популярні природно-географічні та історико-культурні дестинації, які мають значний атрактивний потенціал, широко присутні в інформаційних мережах, локалізовані на відкритих картографічних сервісах Google Maps і Maps Me, залучені у регіональні та локальні туристичні тури, є визнаними туристичними брендами території тощо.

Водночас поза увагою туристів залишається історико-культурна спадщина, яка малопопулярна на території дослідження, часто орієнтована на фахового поціновувача вузькоспеціалізованих туристичних об'єктів, а не масового споживача туристичних екскурсійних послуг, локалізована на периферії туристичного регіону, цілком відсутня або присутня частково в туристичному інформаційному просторі [3, 5] тощо. «Коронавірусний холод» дав змогу переглянути й переоцінити потенціал цієї спадщини, реінкарнувати її для масового туриста за рахунок розвитку віртуального туризму [1], проектування й розробки нових маршрутів затребуваного у час пандемії екскурсійного туризму [2, 3] тим самим надавши нових обрисів туристичної привабливості сформованих та освоєних туристичних районів.

На території досліджуваного району, згідно з даними Сколівської районної державної адміністрації, розміщено 103 об'єкти історико-культурної спадщини, з них 10 — пам'ятки історії, 87 — архітектури, 6 — монументального мистецтва [9]. Усталеними туристичними історико-культурними дестинаціями району, які формують його туристичний бренд та активно залучені в екскурсійні тури прокладені територією району (34 од.) є три об'єкти [11]: наскельна фортеця «Тустань» і музей «Історія Тустані» («Карпатські новини» (5 днів, 1995 грн), «Карпати на 1 день» (400 грн), «На схилі гір: Пилипець + Синевир і Тустань» (4 дні, 2950 грн), «Карпатські канікули + Долина нарцисів» (4 дні, 1990 грн) та ін.) та палац братів Гредлів («Дивовижні Карпати» (2 дні, 925 грн), «Карпатські канікули» (3 дні, 1790 грн) та ін.). Поза увагою масового туриста залишаються пам'ятки історії, пам'ятки монументального мистецтва, пам'ятки архітектури району тощо.

Зокрема, на території Сколівського району розміщені десять пам'яток історії районного значення, які не залучені в екскурсійні маршрути: братські могили воїнів УПА (6 од.), пам'ятники борцям за волю України (2), помешкання, де проживали і творили видатні постаті держави (2 од.) [9]. Жоден об'єкт ґрунтовно не оцифрований, не представлений і не популяризується в інформаційному туристичному просторі району. Стислими приватними фотозбірками репрезентовані у соціальних мережах три пам'ятки: «Будинок, у якому жила С. Крушельницька» (с. Дубина), «Будинок, в якому виступав І. Франко (30 липня 1884 р.)» (с. Корчин), «Меморіал українських січових стрільців, 1915» (г. Маківка). Інформація про «Меморіал ...» представлена у формі окремої стислої сторінки у середовищі

україномовної Вікіпедії, в англomовній Вікіпедії, яка зараз є головним джерелом «швидких знань» про туристичні об'єкти, зазначені історико-культурні об'єкти краю відсутні.

Багато на території району пам'яток монументального мистецтва, які представлені пам'ятниками видатним політичним (пам'ятник Б. Хмельницькому (1954; мармурова крихта, камінь; с. Корчин) і культурним (один пам'ятник І. Франку (1967; мармурова крихта; с. Тухля) і п'ять Т. Шевченкові (період спорудження 1963-1993 рр.; матеріал — бронза, мармурова крихта)) діячам. Окремі їхні світлини у низькій роздільній здатності подані на сайтах адміністративних органів влади району. Об'єкти монументального мистецтва мають як україноцентричну, державницьку так і мистецько-естетичну цінність і можуть слугувати дестинаціями тематичних екскурсійних турів прокладених територією району, наприклад «Мистецька Сколівщина» чи «Монументальне мистецтво Сколівського краю», які набирають популярності у середовищі модерних українців, що прагнуть пізнати рідний край, доторкнутися до своїх першоджерел.

Найбільше на території району пам'яток архітектури, які представлені переважно спорудами сакральної архітектури (78 об'єктів — церкви, дзвіниці, каплиці) (рис. 1.), дерев'яними будівлями шкіл початку ХХ ст. (4), віллами (2), будинком-читальнею (1), палацом (1), парком (1 од.) [9]. Ці об'єкти частково залучені у екскурсійні тури прокладені територією району та присутні у віртуальному просторі через світлини туристів у соціальних мережах, окремі проморолики готельних комплексів, що розташовані поблизу (наприклад, готельний комплекс «Плай»), фото-візуалізацію екскурсійних турів на порталі UA.IGotoWorld.com («Історико-культурний заповідник Тустань», «Музей національної культури с. Плав'є», «Палац Гределів», «Церква Святого Пантелеймона (святої Параскеви)» (м. Сколе)) та ін.). Туристичним брендом Сколівського району є Палац Гределів, споруджений 1886 р. бароном Гределю та його братами шляхом перебудови дерев'яного замку графа Кинського за власним архітектурним проектом барона. Стисла інформація про нього присутня на туристичному порталі UA.IGotoWorld.com [11] та офіційному сайті м. Сколе [9]. Позитивом є розробка та запуск на каналі YouTube рекламного проморолика «Завітай у Тустань», який не лише популяризує потенціал історико-культурної спадщини Сколівського

району, але робить його відкритим для цілого туристичного світу за рахунок дубляжу ролика на англійській мові.

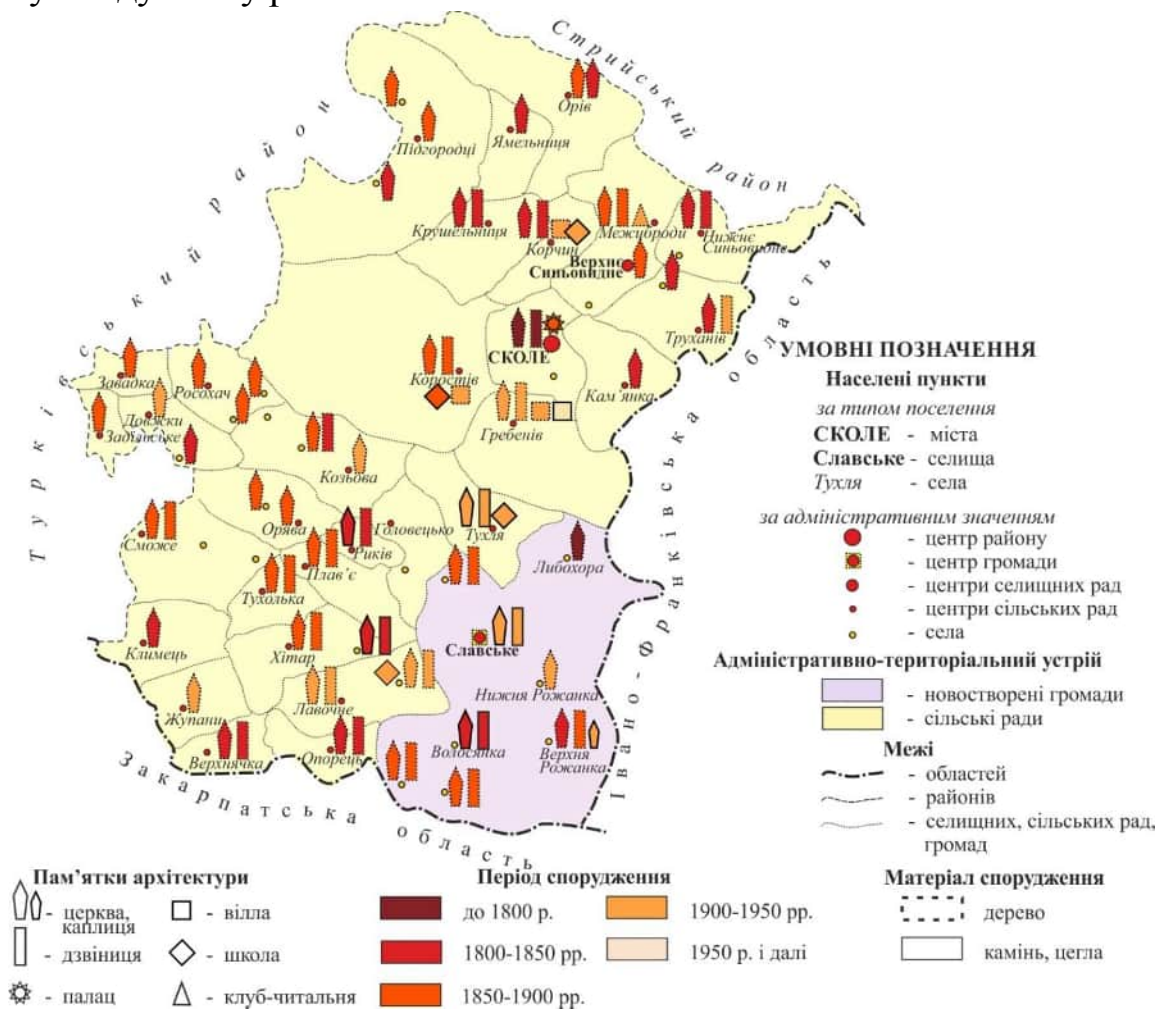

Рис. 1. Пам'ятки архітектури Сколівського району [1]

Визначними пам'ятками сакральної архітектури району є Церква Святої Параскеви (XVII ст.; дерево, м. Сколе), Церква Різдва Христового (1790; дерево; с. Либохора), Дзвіниця церкви Богоявлення (Святого Луки) (1801; дерево; с. Орявчик), Церква Успіння Богородиці (1803; дерево; с. Нижнє Синьовидне), Церква Зіслання Святого Духа (1804; дерево; с. Верхня Рожанка) та ін. Володіючи значним туристичним потенціалом, ці об'єкти відсутні у віртуальному просторі: неукладені їхні 3-D тури, нестворені 360-градусні панорами, пам'ятки слабо представлені на картах Google, в інформаційному просторі Uk.Wikipedia [1]. Лише трьом пам'яткам сакральної архітектури Сколівського району (Церква Зіслання Святого Духу (с. Верхня Рожанка), Церква Святого Михаїла і дзвіниця Церкви Святого Михаїла (с. Сможе)) присвячені окремі стислі й мало візуально наповнені статті на Uk.Wikipedia. Доцільним, з метою їхньої популяризації, є укладання та розробка екскурсійних турів «Дерев'яна

архітектура Сколівщини», «Пам'ятки сакрального мистецтва Бойківщини» тощо. Ці тури не лише популяризуватимуть історико-культурну спадщину краю, але й слугуватимуть джерелом фінансового наповнення бюджетів новостворених громад, самі ж об'єкти є потенційним осердям розробки туристичних стартапів, регіональних програм культурного розвитку як у рамках Львівської області чи України так і Карпатського єврорегіону [4, 10].

Цікавим об'єктом історико-культурної спадщини Сколівського району, який широко представлений у віртуальному музейному просторі, локалізований на віртуальній музейній карті світу, але мало залучений в усталені туристичні маршрути прокладені територією району є «Музей визвольної боротьби Юрія Микольського» (сmt Славське) [8]. Музей розміщений у двох невеликих дерев'яних будинках, містить справжню криївку, відображає реальний побут повстанців, має значну кількість оригінальних експонатів військової тематики, колекцію бойківського одягу, зокрема сорочку виготовлену методом боржування. Віртуальний 3-D тур по ньому (7 панорам) виконано у рамках інтерактивного музейного проекту «Відвідай» (2018). Доцільною з метою популяризації історико-культурної спадщини району є розробка 3-D турів музейними комплексами району «Музею національної культури» (с. Плав'є), «Історико-краєзнавчий музей «Сколівщина» (м. Сколе). Останній відкритий у 2018 р. та містить раритети з бойківського лісопромислу, сільськогосподарського реманенту мешканців краю, реконструює бойківську традиційну хату, має великий зал військової атрибутики часів I і II світових воєн та зал сакрального мистецтва краю. В останньому містяться давні церковні книги, іконостаси церков Сколівщини, які були частково або повністю зруйновані у час релігійних переслідувань, одяг греко-католицьких священників початку ХХ ст., світлини стародавніх бойківських церков, документи які підтверджують перебування Андрея Шептицького на території краю тощо. Відвідування музеїв краю є важливим моментом популяризації історико-культурної спадщини Сколівського району, залучення їх до укладених та нових туристичних екскурсійних маршрутів є на часі.

Список використаних джерел:

1. Білецький М. Віртуальний туризм як можливість популяризації історико-культурних пам'яток Сколівського району Львівської області / М. Білецький, Л. Котик // Історико-культурний потенціал Городоччини: стан та перспективи розвитку туристичної дестинації : зб. матер. конф. — Львів: ЛІЕТ, 2019. — С. 187-194.
2. Білецький М. І. Карпатсько-Подільський рекреаційний район України: сучасний стан і перспективи розвитку / М. І. Білецький, Л. І. Котик / Туристичні послуги на світовому ринку як фактор розвитку міжнародного туризму : зб. матер. міжнар. наук.-практ. конф. — Львів : ЛІЕТ, 2018. — С. 244-255.
3. Білецький М. І. Розвиток екскурсійного туризму в Карпатському регіоні України / М. Білецький, Л. Котик // Історія української географії. — 2019. — Вип. 37. — С. 95-102
4. Білецький М. І. Туризм як інноваційний вектор розвитку господарства Львівської області / М. І. Білецький, Л. І. Котик // Сучасні проблеми розвитку туризму в Україні : зб. матер. конф. — Львів, 2019. — С. 77-87.
5. Білецький М., Ванда І., Котик Л. Соціальна географія: навч. посібник. — Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2019. — 328 с
6. Котик Л. І. Виклики туризму Львівської області в умовах «коронавірусного холоду» / Л. І. Котик // Соціально-гуманітарний вісник. — 2020. — Вип. 35. — С. 141-142.
7. Мальська М. П. Просторові системи послуг (теорія, методологія, практика) : монографія / М. П. Мальська. — К. : Знання, 2009.
8. Музей визвольної боротьби Юрія Микольського [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://mykolski-museum.virtual.ua/ua>.
9. Сколівська районна державна адміністрація [Електронний ресурс]. — Режим доступу : skolivska.rda.org.ua.
10. Lviv oblast: urgent socio-economic problems in the context of European integration / M. Biletskyi, Ya. Ivakh, L. Kotyk // Journal of Geography, Politics and Society. — 2017. — Vol. 7(2). — P. 32-42.
11. UA.IGotoWorld.com — туристичний портал про Україну: сайт. URL: <https://ua.igotoworld.com/ua> (дата звернення: 29.04.2020).

Наукове видання

Збірник наукових праць

**ГЕОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА І ТУРИЗМ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

**Матеріали
XIV міжнародної наукової конференції**

Комп'ютерна верстка Д. Каднічанський, Т. Завадовський

Відповідальні за випуск
Д. Каднічанський, Ю. Зінько, Т. Завадовський

Підп. до друку 30.09.2020 р. Формат 60×84/16
Папір офсетний. Друк на різогр.
Умовн. друк. арк. 14,2.
Тираж 100 прим.